

Αὐτὸ ἦτον ἀρκετό.

Βλέποντας ὁ Βασιλικὸς τὰ μάτια τῆς νύφης, ὅπου τὸ ἕνα ἔβλεπε αὐτὸν καὶ τ' ἄλλο κύτταζε τ' ἀστέρια, φρένιασε ἀπ' τὸ κακό του.

— Βρὲ σεῖς, χοροῖδεύετε! εἶπε καὶ σπρώχνοντας τὸν κόσμον, πετιῶται ὄξω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ πεζὸς καὶ γλήγορος σὰν τὸ ζαρκάδι φεύγει κι' ἀκόμα φεύγει ἀπὸ 'κεῖ πούρθε, μουρμουρίζοντες γιὰ ἐχθίχηση:

— Κοροῖδα τοῦ διαόλου!

Κανεὶς δὲν πρόλαβε οὔτε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, οὔτε νὰ τὸν φτάσῃ στὸ τρέξιμο. . .

Κι' ἔτσι πῆγε χαμένο ἕνα συνοικέσιο, ποῦ μπορούσε ν' ἀφήσῃ καλὴ σπορὰ στὸν τόπο, ἀφοῦ ὁ γαμπρὸς ἦταν Ἀθηναῖος καὶ τεχνίτης καλός. . . Ἔμεινε καὶ ἡ Ἀνθουλιὰ μας πάλι Ἀνθουλιὰ μοναχὴ, περιμένοντας ἄλλη τύχη καλλίτερη. . .

Ἀπὸ τότες δὲν ξανάειδαν οἱ δρόμοι μας τὸν ὁμορφάνθρωπο τῆς Μεγαλόπολης μὲ τὴ μακριὰ φουστανέλλα καὶ τὰ κρεμασμένα μούτρα.

Ἄς ὄψεται ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ μπακάλης ὁ Δρακιώτης καὶ ἡ παρέα του, τὰ κοροῖδα τοῦ διαόλου!

Ἐν Βόλῳ, 7μβριος 1900.

Γ. ΑΔΡΑΚΤΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

[Ὁ ἐν Πετρούπολει κάλλιστος φίλος καὶ συνεργάτης Βαρῶνος Γεράσιμος Ἰγγλέσης, ἀντὶ ἄλλης συνεργασίας, ἦν δὲν ἠδυνήθη νὰ παράσχῃ διὰ τὸν ἀνὰ χεῖρας τόμον τοῦ Ἡμερολογίου, ἐνεκεν τοῦ πολυασχόλου του, εὐηρεστήθη οὐχ' ἤττον νὰ πέμψῃ ἡμῖν τρεῖς ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ ἀοιδίμου ποιητοῦ τοῦ «Ὀδοιπόρου» Παναγ. Σούτσου ἀπευθυνομένας ἐκ Ναυπλίου πρὸς τὸν Ρωσσία ἀεί-

μνηστον Στούρτζαν, ἐν αἷς ἐξεικονίζεται ἡ τότε πολι-
τική καὶ κοινωνική κατάστασις τοῦ ἐλευθέρου βασιλείου.
Ἐξ αὐτῶν, ἐλλείψει χώρου, προσφέρομεν εἰς τοὺς ἡμε-
τέρους ἀναγνώστας τὴν μίαν μόνον, ἐπιφυλασσόμενοι εἰς
τὸ προσεχὲς διὰ τὴν δημοσίευσιν καὶ τῶν δύο ἄλλων.]

Ἐνάρετε καὶ σεβαστὲ εὐεργετα μου,

Ⲫ ΛΑΒΑ σήμερον τὰς 10 Ἰανουαρίου τὸ ἀπὸ 6 νοεμβρίου γράμμα σας,
ἂν καὶ ἐβράδυνε καὶ μ' ἀφίνῃ ἀνίδεον τῶν κατὰ τὸν πατριαρχικὸν οἰ-
κὸν σας, ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας, εἶμαι πλήρως χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως.

Ἐτρεμα (διατί νὰ σᾶς τὸ κρύψω ;) ἔτρεμα μὴν συκοφάνται ἀκηλιδώ-
του νεότητός μου, σᾶς παρέστησαν ὅτι ἀνάξιος εἶμαι τῆς πολυτίμου φι-
λιας σας, καὶ σᾶς ἐψύχραναν πρὸς ἐμέ. Ὁ Θεὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τέσ-
σαρες φίλοι εἰς τὴν γῆν, ἐκ τῶν ὁποίων πρῶτος εἰσθε ἡ ἐξοχότης σας,
καὶ συνειδήσις ἐλαφρά, ἰδοὺ τὰ ἐλαφρύνοντά μου τὴν ὑπαρξίν : Θέλω βα-
ρυνθῆ τὴν ὑπαρξίν αὐτὴν ὅταν ἡ φιλία μ' ἐγκαταλίπη.

Τὰ περὶ οἰκονομίας τοῦ κράτους ἐν περιλήψει πρὸς ἐμέ ἐκφραζόμενα
εἶνε ὀρθά· ἔδωκα πρὸς τὴν κυβέρνησιν σχέδιον διανομῆς ἐθνικῆς γῆς, τὸ
ὁποῖον ἡ Ἐξοχότης του (ὁ Καποδίστριας) ἔλαθε τὴν καλωσύνην νὰ καθ-
υποβάλλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν· συμπλήρωμα φρονῶ τοῦ σχεδίου μου τὴν οἰ-
κονομίαν τὴν ἐντὸς τοῦ κράτους· τὸ ἔθνος ἔχει 13,000,000 γροσίων προ-
σόδους καὶ ὑπὲρ τὰ 18,000,000 ἔξοδα· καὶ αἱ πρόσοδοι δύνανται ν' αὐ-
ξηθῶσι συναζομένων αὐτῶν καὶ μὴ γενομένων τὸ παρανάλωμα τῆς ἀπλη-
στίας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τὰ ἔξοδα νὰ ὀλιγοστεύσωσι
καταλυομένων πολλῶν ἀλόγων πληρωμῶν.

Αἱ πρόσοδοι τοῦ κράτους εἶναι δύο εἰδῶν : ἡ μία ἀπὸ ἐνοικίασιν ἐθني-
κῶν κτημάτων φθαρτῶν καὶ ἀφθάρτων, ἡ ἄλλη ἀπὸ δικαιώματα φορολογίας,
πίπτουσιν εἰς τρεῖς κλάσεις πολιτῶν· εἰς βουσκούς, γεωργούς καὶ βιομη-
χανοεμπόρους. Οἱ βουσκοὶ δύνανται κατὰ πληροφροσύνης βεβαίως καὶ θετι-
κᾶς νὰ πληρῶνωσι κατ' ἔτος 3,000,000, οἱ γεωργοὶ 10,000,000 καὶ οἱ
βιομηχανέμποροι 6,000,000.

Τὰ ἔξοδα δύνανται νὰ ὀλιγοστεύσωσι, ἐλαττουμένου ἀχρήστου στρα-
τοῦ καὶ χρῆζοντος κατ' ἔτος 4,000,000 γροσίων, καταλυομένων πολλῶν
ἀχρήστων δικαστηρίων, δασμοτελωνείων, ἀστυνομιῶν καὶ συνιστωμένων
ἀλίγων κεντρικῶν δικαστηρίων, δασμοτελωνείων καὶ ἀστυνομιῶν· διατί
δὲν γίνεταί τοῦτο ; διότι ὁ Κυβερνήτης δὲν δύνανται νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει
καὶ πρέπει νὰ οἰκονομήσῃ τὸν καθένα φύσει φιλεριν καὶ ταραξίαν,

Μὴν ἀκούετε ὅσα λέγουν κατ' αὐτοῦ συκοφάνται τῆς δόξης του· βεβαι-
ωθῆτε ὅτι ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἐπιεικεία, τὴν ὁποίαν ἔδειξε μετὰ τὴν πα-
ραίτησιν τοῦ Λεοπόλδου εἶναι μεγάλης ψυχῆς ἐνδείξεις· ἂν ἤκουετο θέλη-
σις ἡ συμφέρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἡ διαμονὴ του εἰς τὴν Ἑλλάδα
ἤθελεν εἶναι καὶ σωτήριος καὶ κατ' εὐχὴν τῶν Ἑλλήνων.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμέ, φίλε, μαρτύρομαι τὴν ἐνδόμυχον φωνὴν τῆς συνει-

δῆσεώς μου, ὅτι εἶμαι πλησίον του διότι τὸν φρονῶ ἀπεσταλμένον τῆς
θείας Προνοίας καὶ ὄχι δι' ἀτομικὰ συμφέροντα· ἂν τὸν ἰδῶ καὶ μόνον
βαδίζοντα εἰς κρημνὸν ὀλέθρου, θέλω τὸν ἀκολουθήσει μὰ τὴν φιλίαν μας·
καὶ θέλω συνταφῆ φρονῶν ὅτι ἐξετέλεσα τὸ χρέος μου.

Σᾶς περιμένομεν τὴν ἄνοιξιν· μὴν ἀκούετε παρὰ πολὺ τὰς Ἱερειά-
δας τοῦ φίλου Βάλσα· καθ' ἡμέραν τὸ πᾶν ἐπὶ τὸ κρεῖττον προβαίνει, καὶ
πολλαὶ πόλεις καὶ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος ὑγιᾶς κλίμα καὶ κοινωνικὰς ἀνα-
παύσεις προσφέρουν. Ὁ κύριος Ρίθωπιέρος τελευταῖον διατρίψας εἰς τὴν
πρωτεύουσάν μας τὴν εὖρεν ἀγνώριστον ὡς μὲ εἶπε· 140 οἴκοι μὲ δύο
πατώματα ἐκτίσθησαν εἰς τὸ Ἄργος καὶ 50 εἰς τὸ Ναύπλιον εἰς ὀκτὼ
μῆνας. Περίπατον ἢ πόλιν μας ἔχει καὶ δι' ἀμαξωτοῦ δρόμου καθήμενος
εἰς τὸ Ναύπλιον δύνασθε νὰ πηγαινοέρχεσθε καθ' ἡμέραν εἰς Ἄργος· εἰς
ἓνα λόγον, φιλήσυχος καὶ φιλότιμος καὶ χριστιανικὸς ὧν θέλετε καὶ τὴν
φύσιν εὖρεϊ παραμυθητικὴν καὶ θέλετε καθ' ἡμέραν αἰσθάνεσθαι χαρὰν
ἀνέκφραστον, βλέπων τὴν ἀρετὴν σας λατρευομένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
Χριστοῦ μετὰ τοῦ ἔθνους ὀρθοποδίζουσας· εἶθε τὸ πρῶτον γράμμα σας νὰ
μ' ἀναγγεῖλῃ τὴν μετ' ὀλίγον ἄφιξίν σας! Ὁ Ὅδοιπὸρος μου, ποίη-
μα δραματικόν, τὸ ὁποῖον ἐτελείωσα προσθέσας 1200 στίχους νέους καὶ
μὴ κρατήσας εἰμὴ 250 στίχους ἐκ τῶν ὄσων ἤρέσατε, προβαίνει μετ' ὀλί-
γον εἰς φῶς, ἄξιός διὰ τὴν διετῆ ἐπιδιόρθωσίν του, τοῦ ἐναρέτου ἀνδρός,
εἰς τὸν ὁποῖον τὸν εἶχον ἀφιερῶσει. Ἐχων ὡς θῶρακα τὸ ὄνομά σας ἐλ-
πίζω ὅτι θέλει εὖρεϊ τοὺς ἀναγνώστας συγκαταβατικωτέρους. Σᾶς ἐμπε-
ρικλείω προκλήρουξιν χειρόγραφον διὰ νὰ παρασταθῆτε, ἂν δὲν βαρύνεσθε,
νὰ λάβῃ συνδρομητὰς τὸ ποίημα εἰς τὴν πόλιν σας.

Μ' ἀναφέρετε εἰς τὸ γράμμα σας τὴν ἔνδοξον οἰκογένειαν τῆς θείτσας
μας Δομνίτζας Ρωξάνδρας Μουρούζη—Καλλιμάχη, καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ της
μοὶ λέγετε ὅτι ἐπιθυμεῖ τὸ πολεμικὸν στάδιον· τὸ Σχολεῖον τῶν Εὐελπί-
δων εἶναι τὸ καλλίτερον σήμερον Σχολεῖον τῆς Ἑλλάδος ὄχι μόνον διὰ
τοὺς στρατιωτικὸς νέους Ἑλληνας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ζητοῦντας εὐρύ-
τερον νὰ ἐκπαιδευθῶσι. Θέλω παρακαλέσει τὴν Ἐξοχότητά του νὰ μὲ
κάμῃ τὴν ἀπεριγραπτὸν χάριν τοῦ νὰ ἐμβῇ ὁ νέος αὐτὸς εἰς τὸ σχολεῖον
καὶ θέλω σᾶς γράψαι· ἐλπίζω εἰς τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς του ὅτι δὲν
θέλει μὲ ἀρνηθῆ τὴν θερμὴν χάριν τοῦ νὰ μοῦ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν αξιο-
σέβαστον αὐτὴν οἰκογένειαν.

Ἴδα τὰς φρονίμους παρατηρήσεις σας περὶ τῆς τελετῆς τοῦ Γεωργίου
Α'. ἂν τὰς ἐξετελούσαμεν ὁμως, ἐμέλλομεν νὰ δώσωμεν λαθὰς εἰς συ-
κοφαντίας μισαγγελισμοῦ. Ὅθεν καμμίαν φορὰν δὲν πράττει κανεὶς ὅ,τι
πρέπει ἢ ὅτι θέλει, ἀλλ' ὅ,τι θέλουν αἱ περιστάσεις· εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ
ὀνόματος τοῦ Κυβερνήτου ἐνήργησα εἰς τὴν Γερουσίαν ἄλλο τι θεαρεστό-
τερον ἔργον «συνδρομὴν διὰ τοὺς ἀπόρους Κρήτας» ἐξ αὐτῆς, μιμηθείσης
καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολίτας, θέλει κτισθῆ χωρίον ἄσυλον τῶν φυγάδων
τῆς Κρήτης.

Τὰς 10 Ἰανουαρίου 1831 Ναύπλιον.

Ὁ υἱὸς σας

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΟΥΤΣΟΣ